

РЕШЕНИЕ

№ 37

гр. Ямбол, 12.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Красимира В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Я. В. Ангелова

при участието на секретаря П.Г.У.

като разгледа докладваното от Я. В. Ангелова Въззивно гражданско дело № 20232300500505 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на „Дженерали Застраховане“ АД, с ЕИК 030269049, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 68, подадена чрез пълномощника- юриск. И.Г., против Решение № 462 от 16.10.2023 г. на Ямболския районен съд, постановено по гр.д. № 169 по описа за 2023 г. на същия съд, с което въззивното дружество е осъдено да заплати на Агенция „Пътна инфраструктура“ БУЛСТАТ 000695089, със седалище и адрес на управление: гр.София, пл. Македония № 3, представлявана от инж. В.А.– председател на Управителния съвет следните суми: сумата от 871.92 лева, представляваща неизплатената сума за нанесени на ищеца имуществени щети в резултат на настъпило застрахователно събитие, за което има сключена застрахователна полица BG/08/520001139713, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда– 20.01.2023 год., до изплащане на вземането; сумата от 201.24 лева, представляваща мораторна лихва за забава върху главницата от 871.92 лева, за периода от 15.10.2020 год. /датата на уведомяване на ответното дружество/ до 20.01.2023 год.– датата на предявяване на иска пред съда; както и сумата от 800.00 лева– разноски по делото.

Оплакването на въззивника е за неправилност на първоинстанционното решение като постановено в противоречие с материалния и процесуалния закон и необоснованост. Според въззивника, неправилно първоинстанционният съд е приел, че са налице всички елементите от фактическия състав на чл.432, ал.1 от ГПК, във връзка с което излага, че не е установена причинно- следствена връзка между описаните в исковата молба увреждания и застрахователно събитие- ПТП от 06.09.2020 г., както и мястото на деликта, като счита, че при постановяване на решението ЯРС не е взел предвид направеното от ответника с отговора на исковата молба възражение, че претендираното от ищеца обезщетение за имуществени вреди е за увреждания, които не са описани в Протокола за ПТП и на място,

различно от посоченото в този протокол. Оспорен е приетия за доказан от ЯРС размер на вредите, като се счита, че неправилно са взети предвид представените от ищеца количествено- стойностни сметки, тъй като същите са изготвени едностранно, от служител на ищеца и посочените в тях единични стойности за възстановяване на увредените пътни принадлежности надвишават значително пазарните такива. Твърди се, че при определянето на стойността на вредата не е отчетено обичайното овехтяване на подменената СПО от датата на тяхното първоначално поставяне до датата на събитието, от което са увредени, не е отчетен и прихода, който ищецът би получил при предаване на увреденото имущество за скрап. Счита се, че неоснователно в претенцията на ищеца е начислен и ДДС, доколкото в случая ДДС не се дължи. Въззивникът счита, че е изпълнил задълженията си по застрахователния договор, като е заплатил на ищеца дължимото застрахователно обезщетение в размер на 676.56 лв. във връзка с процесното ПТП, като плащането е извършено преди датата на подаването на исковата молба, с преводно нареждане от 10.11.2020 г. и е обстоятелство, което се признава от ищеца в исковата молба, като изплатената сума реално отразява действителната стойност на увреденото вследствие на процесното ПТП имущество към датата на застрахователното събитие. И тъй като вземането на ищеца е удовлетворено в пълен размер преди датата на подаването на исковата молба, се твърди, че иска за главница е изцяло неоснователен. При неоснователност на главния иск, се твърди и неоснователност на акцесорния иск за присъждане на лихва за забава. При условията на евентуалност се оспорва периода, за който се претендира мораторната лихва, като се счита, че ищецът претендира мораторна лихва до 20.01.2020 г., която дата съвпада с датата на подаването на исковата молба, при което се претендират две лихви за забава, начислени върху едно и също главно вземане. За неоснователна се счита претенцията на ищеца за разноси по делото, с доводи, че ответникът не е дал повод за завеждане на съдебно производство.

По тези съображения се настоява за отмяна на решението на ЯРС като неправилно и необосновано и за постановяване на ново решение по съществото на спора, с което предявените от ищеца искове бъдат отхвърлени изцяло. С въззивната жалба се заявява претенция за присъждане в полза на въззивната страна на направените разноси пред двете инстанции.

В срока по чл.263 ГПК от въззиваемата страна Агенция „Пътна инфраструктура“, ОПУ- Ямбол чрез пълномощник- юриск. П., е постъпил писмен отговор на въззивната жалба, с който същата се оспорва по подробно изложените съображения, споделящи напълно мотивите на районния съд. Настоява се за потвърждаване на първоинстанционното решение като правилно, законосъобразно и обосновано, нестрадащо от посочените във въззивната жалба пороци, с присъждане на разностите пред въззивната инстанция. Сочи се, че правилно и логично обосновано, след преценка на всички доказателства по делото, ЯРС е приел наличието на причинно- следствена връзка между описаните в исковата молба увреждания и застрахователното събитие, както и правилно и в съответствие с доказателствата е определил размера на вредите. Оспорени са доводите, наведени във въззивната жалба във връзка с неотчитането на обичайното овехтяване на подменените СПО от датата на поставянето им до датата на застрахователното събитие, като въззиваемата страна се позовава на съдебната практика, установена в цитираните в отговора на въззивната жалба решения на ВКС, съгласно която застрахователното обезщетение се определя в рамките на договорената застрахователна стойност на имуществото, съобразно доказвания размер на претърпялата вследствие на застрахователното събитие вреда, който не може да надхвърля действителната стойност на увреденото имущество, определено по пазарната му стойност, като при изчисляване размера му не следва да се прилага коефициент на овехтяване, тъй като последният е инкорпориран в самата застрахователна стойност. Според въззиваемия, правилно и законосъобразно от ЯРС при определяне на размера на вредите не е приспаднал прихода, който би се получил при предаване на увреденото имущество за

скрап, тъй като ищецът е твърдял и е доказал пълна увреда на имуществото, а не частична такава, при което липсва законово основание за приспадане на вторичната стойност на увреденото имущество.

Относно доводите на въззивника за неправилно присъждане с решението и на ДДС върху претендираната сума, въззиваемият отново се позовава на съдебната практика, съгласно която начисляване на ДДС върху дължимото застрахователно обезщетение в хипотезата на чл. 405, ал.1 от КЗ е обусловено всякога от конкретните факти и обстоятелства по делото- регистрирано или не по ДДС лице, доказателства за приспаднал данъчен кредит на застрахования, начин на закупуване на застрахованото имущество и пр., които в случая са взети предвид от ЯРС.

В о.с.з. въззивникът не се представлява от законен или процесуален представител.

В о.с.з. въззиваемата страна не се представлява от законен или процесуален представител. В депозирана по делото писмена молба от пълномощника на въззиваемия-юрисконсулт П. въззивната жалба се оспорва като неоснователна и се настоява за потвърждаване на първоинстанционното решение като правилно, законосъобразно и обосновано.

ЯОС намира, че въззивната жалба е процесуално допустима, тъй като са подадени от легитимирана страна, в срок, поради което следва да се разгледа по същество.

За да се произнесе по въззивната жалба, ЯОС установи следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с предявените от Агенция „Пътна инфраструктура“ гр.София, чрез ОПУ- Ямбол, против ЗД „Дженерали застраховане“ АД гр.София обективно съединени осъдителни искове– главен иск по чл.432, ал.1 КЗ и акцесорен иск по чл.86, ал.1 ЗЗД. Главният иск е за заплащане на сумата 871.92 лв., съставляваща разликата над изплатената на ищеца сума от 676.56 лв. до размера на сумата 1548.48 лв. с ДДС, представляваща обезщетение за имуществени вреди, настъпили в резултат на ПТП от 06.09.2020 г. на Автомагистрала Тракия при км.273+900 дясно и е причинено виновно от водача на лек автомобил „Фолксваген голф“ с рег. № СТ 5729 ВВ, чиято гражданска отговорност е била застрахована при ответника към датата на ПТП, които имуществени вреди са се изразили в увреждане на 16 метра единична ограничителна система за пътища в пътната част. Акцесорният иск по чл.86, ал.1 ЗЗД е за заплащане на мораторна лихва за забава върху главницата за периода 15.10.2020 г.- 20.10.2023 г. в размер на 201.24 лв.

С отговора на исквата молба ответникът е оспорил исковете с възражения, идентични с тези, изложени във въззивната жалба- че не е налице причинно- следствена връзка между настъпилото ПТП и описаните увреждания, тъй като претендираните увреждания не кореспондират с описаните такива в протокола за ПТП. Оспорил е количеството на действително увредените от процесното ПТП пътни принадлежности СПО, като е твърдял, че същите са в пъти по- малко от претендираните от ищеца. Застрахователят е оспорил предявения главен иск и по размер, с доводи, че от общата сума, необходима за извършването на ремонта, следва де се приспаднат доходите, които ищецът ще реализира от продажбата на демонтираните материали като вторични суровини, както и настоява, че от размера на обезщетението следва да се приспадне и натрупаната амортизация /овехтяване/ за периода на ползване на процесното СПО, в размер на 10 %. Според ответника, с извършеното на ищеца плащане на сумата от 676.56 лева той е изпълнил задълженията си на застраховател по застраховка „Гражданска отговорност“. Акцесорният иск за лихва се оспорва като неоснователен, поради неоснователност на главния иск. При условията на евентуалност ответникът оспорва периода, за който се претендира обезщетение за забава, с твърдения, че в случая се претендират две лихви за забава, начислени върху едно и също главно вземане.

Фактичката обстановка е правилно е разкрита от районния съд и не е променена пред въззивната инстанция.

Установено е въз основа на представения по делото Протокол за ПТП № 1617757 от 06.09.2020 г., съставен от мл. инспектор в Сектор „Пътна полиция“ на ОД на МВР-Ямбол, че на 06.09.2020 г. в 10.00 часа на километър 273+ 900 от АМ Тракия в посока гр. София- гр. Бургас е настъпило ПТП, като водачът на лек автомобил „Фолксваген голф“ с рег. № СТ 5729ВВ Д.С.Д. внезапно променя посоката си на движение от дясна пътна лента и навлиза в лява пътна лента без да съобрази поведението си с движещия се по нея втори участник, като го блъска в лява предна част, губи контрол и се блъска в разделителното СПО, отново удря втория участник и завъртайки се спира в СПО на аварийната лента. В резултат на ПТП в протокола е посочено, че са причинени материални щети на Областно пътно управление- 8 метра СПО и 3 бр. подпорки. Установено е, че с влязло в сила на 02.10.2020 г. наказателно постановление водачът на л.а. „Фолксваген голф“ е наказан по административен ред за нарушение на чл. 25, ал.2, пр.1 от ЗДвП, извършено на 06.09.2020 г. на АМ „Тракия“, в резултат на което са причинени имуществени вреди на Агенция „Пътна инфраструктура“ гр. София, ОПУ- Ямбол.

По делото не е имало спор между страните, че към датата на настъпване на ПТП от 06.09.2020 г. за лекия автомобил „Фолксваген голф“ с рег. № СТ 5729ВВ е имало сключена застраховка „Гражданска отговорност“ с ответника- застраховател, с действие на застрахователната полица до 09.05.2021 г. Не е имало спор и за това, че ищецът е отправил извънсъдебно претенцията си към ответника– застраховател, който е образувал щета № 210728325, по която на 10.11.2020 г. е изплатил на ищеца обезщетение в размер на 676.56 лв.

От заключенията на вещите лица Стойко Пехливанов– автоексперт и Марлена Серафимова- строителен инженер по транспортно строителство, специалност „Пътно строителство“, извършили назначените основна и допълнителна комплексна съдебно-техническа оценителна експертиза, както и дадените от тях пояснения при разпита им в о.с.з., въз основа на доказателствата- протокол за ПТП, снимков материал и др. писмени доказателства, е установен механизма на настъпилото на 06.09.2020 г. ПТП. Видно от заключението, неоспорено от страните и прието от съда като обективно и компетентно, на процесната дата и час л.а. „Фолксваген голф“ с рег. № СТ 5729 ВВ, управляван от Д.С.Д. се движи по АМ „Тракия“ в посока към гр. Бургас по прав участък от пътя, в дясната активна лента за движение. По неизвестни причини, в района на около км.273+850, водачът на л.а. решава да навлезе в лявата активна лента за движение, по която в същия момент ѝ в същата посока се е движил автомобил „Тойота С- HR“ с рег. № СТ6697РА. Следствие на предприетата маневра от водача на л.а. „Фолксваген голф“ настъпва удар между двата автомобила, който е настъпил между предно ляво колело на л.а. „Фолкваген голф“ и предно дясно колело на л.а. „Тойота“. След реализирането на този първи приплъзващ удар, автомобил „Фолкваген“ е продължил движението си напред, запазвайки косата си посока на движение наляво, минава пред автомобил „Тойота“ и се удря се в средната разделителна мантиanela. Следствие на удара и действащите съпротивителни сили автомобил „Тойота“ се е отклонил наляво, което е принудило водачът му да коригира посоката на движение на автомобила с волян надясно, за да остане на платното за движение, „бягайки“ от пресичащия траекторията му на движение автомобил „Фолкваген“. След удара в средната разделителна мантиanela, при км. 273+867- 273+875 автомобил „Фолкваген“ рязко променя посоката си на движение напред и надясно (завърта се по часовниковата стрелка), удря се втори път в автомобил „Тойота“, след което продължава завъртането си по часовниковата стрелка и се удря с задната си лява част в дясната мантиanela на АМ „Тракия“ в участъка при км. 273+916- 273+924, където и преустановява движението си. При установения и описан механизъм на ПТП, вещите лица са установили следните материални щети върху пътните принадлежности (ОСП) на АМ „Тракия“, които са в пряка причинно- следствена връзка с

настъпилото на 06.09.2020 г. ПТП в участъка между км.273+867 (дясно средна разделителна ОСП) до км.273+924 (дясно), направление София – Бургас: 8 метра ОСП- средна разделителна ивица (ляво) по посока София- Бургас. Повредени са и три стълбчета в засегнатия участък (по неизвестни за експертизата причини, това увреждане не е отразено в протокола за ПТП) и 8 метра ОСП- дясна ограничителна ивица (дясно) по посока София- Бургас. Повредени са и три стълбчета в засегнатия участък. Т.е. причинените в резултат на ПТП вреди на ищеца са на общо 16 метра ОСП (мантинела) и 6 броя стълбчета. Вещите лица сочат, че посочените в Протокола за ПТП увреждания се отнасят до 8 метра увредена мантинела в дясно, настъпили при втория удар между л.а. „Фолкswagen“ в ОСП, като в същия протокол не са описани установените от вещите лица увреждания на средната разделителна мантинела- 8 метра/, които увреждания са настъпили след реализирания първи удар между двата автомобила.

Според експертното заключение, общата стойност на нанесените материални щети по ОСП е в размер на сумата 1548.48 лв. с ДДС, в която сума са включени дейностите доставка и монтаж на нови ОСП, демонтаж на компрометираната ОСП, труд, механизация, транспорт, съхранение на отпадъците до депо кантон с. Коневец и др., като вещите лица са описали и технологията по възстановяване на пътните принадлежности на пътя. Вещите лица са дали отговор и на поставения им въпрос за изкупната цена на компрометираната мантинела, според който средната изкупна цена за предаване на пътни съоръжения за скрап, и в частност на 16 метра компрометиран парапет, продаден на пунктовете за вторични суровини би била в размер на 54.53 лв. при изкупна цена 0.30 лв/кг и 30.90 лв. при изкупна цена 0.17 лв/кг. Вещите лица са посочили, че установените от тях разходите за възстановяване на щетите от ПТП напълно съвпадат с определената щета по КСС от 13.10.2020 г. Даден е отговор и на въпросите на ответника досежно размера на щетата, съгласно посоченото в протокола за ПТП, процента на овехтяване на увреденото имущество, относно начисления ДДС.

При тази фактическа обстановка, с постановеното по спора решение ЯРС е уважил изцяло предявения главен иск по чл.432, ал.1 от КЗ за сумата 2871.92 лв., уважил е иска по чл.86, ал.1 ЗЗД за сумата от 201.24 лв. мораторна лихва върху главницата, дължима за периода от датата на уведомяване на застрахователя- 15.10.2020 г. до датата на предявяване на иска- 20.01.2023 г. За да постанови този резултат, съдът е приел за осъществен фактическия състав на чл.432 КЗ, изложил е мотиви, според които механизмът на ПТП е изяснен от съвкупната преценка на събраните по делото доказателства, приел е, че е налице противоправно поведение от страна на водача на застрахования лек автомобил „Фолксваген голф“, причинна връзка между деянието и претендираните от ищеца вреди. Относно размера на застрахователното обезщетение съдът е приел, че същият е установен от заключението на вещите лица. Релевираните от ответника възражения са приети за неоснователни.

При тези данни, ЯОС приема следното от правна страна:

Съгласно разпоредбата на чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта- в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на чл.269, ал.2 ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба, като служебно има правомощия да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. В този смисъл е задължителното тълкуване на закона, дадено от ВКС с ТР №1/2013 г. по т.д. № 1/2013 г. на ОСГТК- т.1.

При извършената служебна проверка по реда на чл. 269, изр. 1 ГПК, настоящият съдебен състав намира, че обжалваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо, поради което същият дължи произнасяне по съществото на правния спор, в

рамките на заявените с въззивната жалба доводи, съобразно нормата на чл. 269, изр. 2 ГПК.

При преценка по същество, обжалваното решение се прецени за правилно.

Правилно предявените от ищеца искове са квалифицирани от първата инстанция – главния по чл.432, ал.1 КЗ и акцесорния по чл.86, ал.1 ЗЗД.

Разпоредбата на чл.432, ал.1 КЗ урежда и гарантира правото на увреденото лице да предяви пряк иск за обезщетяване на претърпените вреди, които са пряка и непосредствена последица от деликт срещу застрахователя, с когото деликвентът или отговорно за неговото противоправно деяние лице е сключил договор за застраховка „Гражданска отговорност“, обезпечаваща неговата деликтна отговорност. Фактическият състав на отговорността на застрахователя по чл.432, ал.1 КЗ обхваща три групи материални предпоставки: 1.застрахованият виновно и противоправно да е увредил ищеца; 2. наличието на имуществени и/или неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от претърпяното увреждане и 3. наличието на застрахователно правоотношение, което да произтича от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ между деликвента и ответника – застраховател. Процесуална предпоставка за предявяване на иска по чл.432, ал.1 КЗ е заявяване извънсъдебно на претенцията към застрахователя, която предпоставка в случая е налице, тъй като няма спор, че преди подаване на исковата молба ответникът е образувал щета по претенцията на ищеца и е заплатил обезщетение частично, което е основанието за предявяване на иска.

В случая страните не спорят относно наличието на част от материално- правните предпоставки за уважаване на главната претенция на ищеца, а именно виновно противоправно поведение на водача на застрахования при ответника автомобил за настъпване на процесното ПТП от 06.09.2020 г. Не е налице спор и относно това, че част от причинените на ищеца имуществени вреди, а именно тези, описани в Протокола за ПТП от 06.09.2020 г., които са пряка причинна връзка с ПТП, са заплатени от ответника на ищеца.

Спорните по делото и пред настоящата инстанция въпроси са относно това причинени ли са в резултат на процесното ПТП на 06.09.2020 г. претендираните от ищеца имуществени вреди, които не са посочени в протокола за ПТП от 06.09.2020 г., намират ли се същите в пряка причинно- следствена връзка с ПТП и какъв е техният размер.

Въззивният съд намира за безспорно установен механизма на ПТП. Налице е съставен от длъжностно лице- полицаи при ОД на МВР-Ямбол, в рамките на неговата компетентност, който е бил разпитан като свидетел в хода на първоинстанционното производство, Протокол за ПТП от 06.09.2020 г., който е подписан без възражения от участниците в ПТП.

В трайната практика на ВКС, постановена по реда на чл.290 ГПК, се приема, че протоколът за ПТП, съставен от длъжностно лице в кръга на служебните му задължения в установената форма и ред, представлява официален свидетелстващ документ. Като такъв той се ползва, не само с обвързваща формална доказателствена сила относно авторството на документа, но съгласно чл.179, ал.1 ГПК, и със задължителна материална доказателствена сила, като съставлява доказателство за факта на направени пред съставителя изявления и за извършените от него и пред него действия- решение № 85/ 28.05.2009г. по т.д. № 768/ 2008г. на ВКС, II ТО, решение № 24/ 10.03.2011г. по т.д. № 444/2010г. съставът на ВКС, I ТО, решение № 73/ 22.06.2012г. по т.д. № 423/ 2011г. на ВКС, I ТО и решение № 98/ 25.06.2012г. по т.дело № 750/ 2011г. на ВКС, II ТО, решение №15/25.07.2014 г. по т.д. № 1506/2013 г., ТО. Съгласно чл.6 и чл.7 от Наредба № I– 167 от 24.10.2002г. за условията и реда на взаимодействие между контролните органи на МВР, застрахователните компании и Агенцията за застрахователен надзор при настъпване на застрахователни събития, свързани с МПС, вр. чл.125а, ал.1 и чл.125 ЗДвП и чл.9 от същата наредба, протоколите, съставяни за пътнотранспортни произшествия, са два основни вида: 1/ които се издават от органите на полицията при задължително посещение на мястото на ПТП в случаите, очертани в чл.125

ЗДвП, /т.нар. „констативен протокол за ПТП”- при смърт или нараняване на човек и „протокол за ПТП” при материални щети- чл.6 и чл.7 от наредбата/ и 2/ които се съставят по чл.9 от цитираната наредба, без посещение на мястото на ПТП от служителите за контрол на МВР, само въз основа на данните, посочени от участника в ПТП в подаденото от него в седмодневен срок от настъпване на събитието писмено заявление, при условие, че компетентната служба на МВР е уведомена за произшествието в срок от 24 часа от настъпването му.

В първата от очертаните по-горе хипотези, съставителят удостоверява пряко възприети от него факти при огледа, относими за определяне на механизма на ПТП, като местоположението на МПС, участници в ПТП, характера и вида на нанесените щети, пътните знаци и маркировката на мястото на произшествието и други. От значение за преценката на възприетите от длъжностното лице факти е времеотстоянието на извършения от него оглед спрямо момента на осъществяване на ПТП. В рядката хипотеза, когато органите за контрол по пътищата на МВР са възприели самото настъпване на ПТП и то е отразено в съставения във връзка с него протокол, документът се ползва с обвързваща доказателствена сила относно цялостния механизъм на ПТП, така както и доколкото е визиран в протокола. И в този случай, доказателствената сила на протокола за ПТП не обхваща направените от длъжностното лице, въз основа на констатираните факти, изводи за наличие или липса на вина на водач на МПС, участващ в пътнотранспортното произшествие, тъй като това излиза извън обхвата на удостоверителното изявление относно възприет от съставителя на протокола факт. Отстоянието във времево отношение на огледа и съставянето въз основа на него на протокола спрямо момента на настъпване на произшествието, рефлектира и върху обема на релевантните за механизма на ПТП факти, които ще намерят отражение в протокола за ПТП. Ето защо, вписаните в него обстоятелства може да не са достатъчни за установяването на пълния механизъм на ПТП, поради което дори при липса на оспорване на верността на протокола, ищецът, претендиращ обезщетение във връзка с увреждането, носи доказателствената тежест на установяването му посредством ангажирането и на други доказателства- разпит на свидетели, вкл. и чрез назначаване на вещи лица /като автотехническа, медицинска или комбинирани експертизи/, ако преценката на фактите, от значение за механизма на ПТП, изисква специални познания, които съдът не притежава. При неоспорване на автентичността на протокола и обстоятелствата, определящи го като официален документ, страната, на която същият се противопоставя, може да оспори верността на удостоверените в него факти, но следва да проведе пълно обратно доказване, с оглед обвързващата материална доказателствена сила на документа.

В случая от протокола за ПТП от 06.09.2020 г. и от показанията на полицейския служител, който го е съставил, е установено, че последният е пристигнал на местопроизшествието след ПТП, извършил е оглед, при който непосредствено е могъл да възприеме голяма част от обстоятелствата около произшествието. Мястото на ПТП свидетелят определил ориентировъчно /приблизително/, с помощта на монтираните километрични табели. Механизмът на настъпване на ПТП, който е описан в протокола за ПТП бил възприет от съставителя въз основа на данните от участниците в ПТП, както и от следите от удари по автомобилите и пътното покритие, следите от удари в мантинелата. В протокола за ПТП съставителят е посочил и възприетите от него увреждания по СПО- 8 метра мантинела и 3 бр. подпорни колчета. Ищецът, претендиращ обезщетение за имуществени вреди, настъпили в резултат на ПТП, които вреди не са отразени в протокола за ПТП, е установил настъпването им и техния размер чрез събраните по делото доказателства. За установяване механизма на ПТП, мястото на ПТП, вида и размера на причинените вреди, от първоинстанционния съд е допусната съдебно- техническа и оценителна експертиза, от заключението по която се установява, че освен описаните в протокола за ПТП на ищеца са причинени и други имуществени вреди, изразяващи се в увреждания на средната разделителна мантинела- 8 метра/, които увреждания са настъпили

след реализирания първи удар между двата автомобила, т.е. са в причинно- следствена връзка с ПТП, за което свидетелства в показанията си и св. Г., извършила оглед на ПТП след получаване на протокола за ПТП.

Другият спорен въпрос, който е въведен в предмета на въззивното обжалване, е за размера на дължимото на ищеца Агенция „Пътна инфраструктура“ обезщетение за причинените в резултат на ПТП имуществени вреди. Въззивният съд приема, че приложима е разпоредбата на чл.386, ал.2 КЗ, вр. с чл.499, ал.2 КЗ която предвижда, че застрахователното обезщетение трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието. Целта е да се стигне до пълно репарирание на вредоносните последици, като дължимото обезщетение от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност" се остойностява с размера на действителната стойност на вредата към деня на настъпване на събитието - чл.499, ал.2 КЗ. Нормата на чл.499, ал.2, изр.1 КЗ установява, че при вреди на имущество обезщетението не следва да надвишава действителната стойност на причинената вреда. Дължимото на увреденото при ПТП лице застрахователно обезщетение следва да бъде определено по пазарната стойност на ремонта за отстраняване на претърпените вреди към момента на настъпване на застрахователното събитие. Принципът на пълната обезвреда, залегнал в чл.499, ал.2 КЗ означава, че обезщетението има за цел да постави увредения в имущественото състояние, в което той е бил преди увреждането- да се приведе увреденото имущество в изправно и годно за употребата му техническо състояние, в какъвто смисъл е и постановената по приложението на чл.273, ал.2 КЗ (отм.) и чл.499, ал.2 КЗ (норми с идентично съдържание) съдебна практика на ВКС (Решение № 115/9.07.2009 г. по търг. дело № 627/2008 г. на ВКС, ТК, II ТО; Решение № 52 от 08.07.2010 г. по т. д. № 652/2009 г. на ВКС, ТК, I ТО; Решение № 109/14.11.2009 г. по т. д. № 870/2010г., I ТО; Решение № 153/22.12.2011г. по т.д. № 896/2010г., I ТО и др.). За постигане на горепосочената цел следва да се вземат предвид извършените разходи за ремонт с нови части или в конкретния случай- след увреждане на процесната ограничителна система за пътища (ОСП, мантинела)- с дължина 16 метра и 6 бр. стълбчета на съответния пътен участък следва да бъде монтирана нова ОСП и нови стълбчета със същите характеристики и същата дължина и брой. Действителната стойност на вредата по смисъла на чл.499, ал.2 КЗ е пазарната стойност, достатъчна към момента на увреждането за закупуването на имущество от същия вид, респ. пазарната стойност на ремонта за отстраняване на настъпилата вреда (Решение № 115/9.07.2009 г. по търг. дело № 627/2008 г. на ВКС, ТК, II Т.О). Със заключението по съдебната комплексна техническа и оценителна експертиза по делото е установено, че стойността на ремонта на увредения път на принадлежности възлиза на 1548.48 лв. с ДДС. При определяне на тази стойност вещите лица са взели предвид и са обсъдили склучения между Агенция „Пътна инфраструктура" и „Юпитер 05" ООД Договор № РД-37-36/12.09.2018 г. за доставка и монтаж на ограничителни системи за пътища по републиканските пътища на територията на страната, стопанисвани от АПИ, съгласно чл.19, ал.1, т.1 от Закона за пътищата, за обособена позиция № 4 - Югоизточен район, включващ областите Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол и цените по позиции, които са неразделна част от него. Ищецът по силата на ЗОП възлага изграждането, ремонта и поддържането на пътищата от републиканската пътна мрежа като провежда търгове за изпълнението им. На основание проведени търгове за обявени от АПИ обществени поръчки, се избират изпълнители и се сключват договори. Договорите за обществените поръчки са валидни за определен срок, придружени са с ценови листи за договорените видове работи, като не е налице правна възможност друго лице, освен избрания изпълнител на обществената поръчка, да може да изпълнява строително-монтажни работи и други дейности по пътищата от републиканската пътна мрежа. При тези данни, цената е определена съгласно договора от 12.09.2018 г. за доставка и монтаж на ограничителни системи за пътища по републиканските пътища на територията на страната, стопанисвани от АПИ, която е пазарен инструмент, доколкото целта е постигане икономически на най-

изгодната цена за поддържане на съответните пътища при спазване на техническите изисквания и норми. Стойността на извършените ремонтно- възстановителни работи в конкретния случай не може да се формира извън рамките на Договор № РД-37-36/12.09.2018 г. за обществена поръчка, независимо от пазарната конюнктура. В случаят не би могло да се говори за средна пазарна цена на елементите на оградата, ОСП, тъй като това е продукт, който се продава по установени цени единствено и само на поделенията на АПИ в страната, поради което няма аналог за друга цена, с която да се сравни. С оглед изложеното, доводите на въззивника в тази им част са неоснователни.

За неоснователно от въззивния съд се преценя оплакването в жалбата, че при определяне размера на щетата ЯРС не е отчетл обичайното овехтяване на подменените СПО от датата на тяхното първоначално монтиране до датата на ПТП. Съгласно непротиворечивата практика, изразена в постановени по реда на [чл. 290 ГПК](#) /в редакция преди [ЗИД на ГПК](#) – ДВ бр. 86 от 2017 г./, решения на ВКС по Решение № 206 от 03.09.2013 г. по т.д. № 107/2011 г. на ВКС, Решение № 79 от 02.07.2009 г. по т. д. № 156/2009 г. на ВКС, I- во т.о., Решение № 60135 от 15.11.2021 г. по т.д. № 1821/2020 г. на ВКС, II- ро т.о., Решение № 235 от 27.12.2013 г. на ВКС по т. д. № 1586/2013 г., II т. о., ТК, Решение № 141 от 8.10.2015 г. на ВКС по т. д. № 2140/2014 г., I т. о., ТК, и мн. др. застрахователното обезщетение се определя в рамките на договорената застрахователна стойност на имуществото, съобразно доказвания размер на претърпя.та вследствие на застрахователното събитие вреда, който не може да надхвърля действителната стойност на увреденото имущество, определено по пазарната му стойност, като при изчисляване размера му не следва да се прилага коефициент на овехтяване, тъй като последният е инкорпориран в самата застрахователна стойност.

Възражението на ответното застрахователно дружество, поддържано и пред ЯРС, че при определяне размера на обезщетението от общата сума, необходима за извършването на ремонта следва да се приспадне дохода, който ищецът ще реализира от предаване на увредените материали като вторични суровини, поддържано и пред въззивната инстанция, също е неоснователно. Доколкото процесната ОСП (мантинела) не представлява вещ за търговско потребление, т.е. не се касае за съоръжение в обхвата на осъществяваната на свободния пазар търговия и при липса на събрани доказателства ищецът да е продал увредената и демонтирана мантинела, не може да се приеме, че от действителната стойност на причинената вреда се дължи приспадане на евентуалната вторична стойност на увреденото съоръжение.

Неоснователно се поддържа от въззивника, че при определяне размера на обезщетението за имуществени вреди, неправилно ЯРС не е изключил сумата, формирана като ДДС. Необходимата стойност за възстановяване на увреденото имущество, предвид и заключението на вещите лица е 1 548.49 лв. с ДДС. Изпълнителят е регистриран по ДДС, но не е страна по настоящото дело и изплатената сума от ищеца на изпълнителя включва ДДС. Тази сума е изплатена с ДДС от ищеца на трето за спора лице и няма как този ДДС да бъде изключен от дължимото обезщетение от застрахователя на ищеца.

Тъй като по делото е установено, че стойността на ремонта на увредената пътна мантинела възлиза на сумата от 1 584.48 лв. с ДДС, при което и при съобразяване на обстоятелството, че ответникът е заплатил на ищеца преди предявяване на иска сумата от 676.56 лв., законосъобразно районният съд е приел, че ответникът дължи на ищеца разликата от 871.92 лв. и претенцията по главния иск се явява изцяло основателна и доказана.

При уважаване на главния иск, правилно е уважен и акцесорният иск за мораторна лихва. Във въззивнага жалба по същество се оспорва срокът, за който се претендира лихвата за забава, с твърдения, че ищецът претендира две лихви за забава, начислени върху едно и също главно вземане. Въззивният съд не констатира сочената в

жалбата незаконосъобразност на съдебното решение в тази му част. Правилно и в съответствие с доказателствата по делото е определен началния момент, от който ответникът е изпаднал в забава спрямо ищеца и това е датата, на която ищецът е уведомил ответника за настъпилата щета. Правилно е определен и крайния момент, до който е текла лихва за забава върху главницата по чл.86 от ЗЗД- до датата на подаване на исковата молба 20.01.2023 г. Законосъобразно е присъдена в полза на ищеца законна лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба- 20.01.2023 г. до окончателното изплащане, като ЯОС не констатира да е налице начисляване на лихва върху лихва /анатозизъм/ в нарушение на разпоредбата на чл.10, ал.3 от ЗЗД.

Предвид всички изложени съображения, възвината жалба на застрахователя следва да бъде оставена без уважение, а решението на ЯРС потвърдено като правилно.

При този изход на спора, на основание чл.273, вр. с чл.78, ал.8 ГПК въззивникът дължи да заплати на въззиваемата страна 100.00 лв. юрисконсултско възнаграждение /чл.25 от НППрП/.

Водим от изложеното, ЯОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 462 от 16.10.2023 г. на Ямболския районен съд, постановено по гр.д. № 169 по описа за 2023 г. на същия съд

ОСЪЖДА „Дженерали Застраховане“ АД с ЕИК 030269049, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 68, да заплати на Агенция „Пътна инфраструктура“ БУЛСТАТ 000695089, със седалище и адрес на управление: гр.София, пл. Македония № 3, на основание чл.78, ал.8 ГПК юрисконсултско възнаграждение в размер на 100.00 лв.

Решението не подлежи на касационно обжалване, съгласно разпоредбата на чл.280, ал.3, т.1 , изр.1 ГПК

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____